

การศึกษาประเพณีวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์กวย ด้วยแอปพลิเคชันสำหรับการท่องเที่ยว
กรณีศึกษาหมู่บ้านอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวกวย บ้านอาลีโฮมสเตย์

The cultural traditions learning of Kui Ethnic with Tourist Application
A Case Study of Kui Cultural Conservation Village Bann Arlue Homestay

สุพัตรา วยะละลุน¹, ปิยะนันท์ สายพันธ์ ปทุม², วรกัญญา แก้วคุ้ม³, ยโสธรา ศิริภาพระภากร⁴

Suphatra Wayalun¹Piyanan Sayanphathum²Warakanya Keawkhum³, Yasothara Siripaprapagon,⁴
bc2011com@gmail.com¹

¹ อาจารย์หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

² อาจารย์หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

³ อาจารย์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

⁴ หลักสูตรพุทธศาสตรสา สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ชื่อสถาบัน มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดสุรินทร์

บทคัดย่อ

การศึกษาประเพณีวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์กวย ด้วยการใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดเพื่อเข้าถึง
สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษาหมู่บ้านอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวกวย บ้านอาลีโฮมสเตย์ เป็น
การศึกษาขั้นปฐมภูมิเชิงสำรวจ ในพื้นที่หมู่บ้านอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวกวย บ้านอาลีโฮมสเตย์ ตำบล
สำโรงทาบ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นพื้นที่หนึ่ง ที่นำศึกษา สำรวจ และรวบรวมข้อมูล
เพื่อเผยแพร่ไปยังบุคคลที่สนใจ รวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ ดังนั้นการศึกษา
ครั้งนี้จึงได้ศึกษาถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวและโฮมสเตย์ ซึ่งสะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติ
พันธุ์ในการอาศัยอยู่ร่วมกันบริเวณนี้ และสืบทอดจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน และช่องทางการ
ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวไทยและต่างประเทศ

ปัจจุบันนี้การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ทำให้บ้านอาลีเป็นที่รู้จักและมี
นักท่องเที่ยวต่างเดินทางมาท่องเที่ยวมากมาย โดยมีทั้งการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต โซเชียลมีเดียและ
ผ่านหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ชาวบ้านยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว
ต่างชาติได้ และนักท่องเที่ยวยังคงเดินทางเมื่อเข้าสู่ฐานการเรียนรู้ เพราะป้ายบอกทางไม่มี
คำอธิบายภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อบอกรายละเอียด ดังนั้นในบทความนี้จึงได้เสนอแนวทางใน

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดเพื่อเข้าถึงสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม และพัฒนาการบริการ การเข้าถึงข้อมูลให้มีความสะดวกต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อไป

คำสำคัญ

เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด, หมู่บ้านอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวกูย, ชาวกูย, บ้านอาลี, อาลีโฮมสเตย์

ABSTRACT

The cultural traditions learning of Kui Ethnic on the tourist application. A Case Study of Kui Cultural Conservation Village Bann Arlue Homestay is an exploratory primary education. The Kui Cultural Conservation Village Bann, Arlue Homestay, Somrongthab sub-district, Somrongthab district, Surin Province which is one area to study, explore and collect information to disseminate to interested people including Thai and foreigner tourist. Therefore, this article has shown the tourism activities and Arlue Homestay which reflects the identity of ethnic groups living together in this area and inherited from ancestors to descendants and channels to promote tourism information to Thai and foreign tourists.

Nowadays, Ban Arlue is well known and many tourists came to visit because there are public relations through online media. They can search for information from the internet, social media, and through the government and public organization. Villagers are still unable to use English communication with foreign tourists and tourists continue to wonder when entering the learning base because the details on signpost do not have an explanation in Thai and English. Therefore, in this article, the guidelines for applying QR code technology are used to access information on Kui cultural learning resources and information service development access is convenient for tourists' needs.

Keywords

The QR Code Technology, Kui Cultural Conservation Village, Kui people, Arlue village, Arlue Homestay

บทนำ

ชาวอีสานตอนใต้ได้มี สถานที่ทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมา วัฒนธรรมประเพณี ที่เกิดขึ้น อย่างมากมาย และหลากหลาย เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้าน ภูมิปัญญา ผลิตภัณฑ์ชุมชน การแต่งกาย วิถีชีวิต อาหาร และความเชื่อที่ปรากฏเป็นพิธีกรรมของกลุ่มชนที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ แห่งนี้ ดังนั้น คติความเชื่อของกลุ่มชนในแต่ละท้องถิ่น แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งระบบสัญลักษณ์ที่ ชี้ให้เห็นถึง กลุ่มชาติพันธุ์ ที่มีการสืบเชื้อสายทางสายเลือดเป็นกลุ่มแต่ละกลุ่มที่จะมีการสืบเชื้อสาย ที่ปรากฏมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทั้งนี้มาจากฐานคติทาง ความเชื่อ พิธีกรรม วัฒนธรรม ประเพณี อาจเป็นจารีตขนบธรรมเนียมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ ที่กำหนดขึ้นมาแต่ในอดีตโบราณ (ยโสธรา ศิริภาพระภากร, 2560 : 1)

การศึกษาในพื้นที่บ้านอาลี ตำบลสำโรง ทาบ อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์ เป็นอีกพื้นที่หนึ่ง ที่น่าศึกษา สํารวจ และรวบรวมเป็นเอกสาร หรือ สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ เพื่อเผยแพร่ และจดจารึกไว้ให้ เป็น เอกสารการสืบค้น ศึกษา เพื่อการเข้าถึง ข้อมูลของพื้นที่อำเภอสํารวจทาบ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเผยแพร่แก่บุคคลที่สนใจ ทั้งชาวไทย ชุมชนใน พื้นที่ และชาวต่างชาติที่มักให้ความสำคัญกับการ

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นอันมาก ดังนั้นการศึกษา ภาพที่ 1 หมู่บ้านท่องเที่ยว โดยชุมชนบ้านอาลี เชิงสำรวจพื้นที่ ครั้งนี้ ถือว่ามี เป้าหมายเพื่อรวบรวม

ข้อมูลเบื้องต้น จากการสำรวจ ลงพื้นที่โดยเฉพาะ หมู่บ้านอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวกูย บ้านอาลีโฮมสเตย์ ซึ่งตั้งอยู่บ้านอาลี ตำบลสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สิ่งเก่าๆ ได้กลายเป็นสิ่งใหม่ ๆ อิฐ ปูนแทน ด้วยไม้ การใช้ชีวิตแบบวิถีเดิม ๆ ได้กลายเป็นการใช้ชีวิต ที่เคร่งเครียดกับภาระงาน หน้าที่ จนลืมหักผ่อน ดูแล ทั้งร่างกาย และจิตใจตนเอง เป็นบ่อเกิดสภาวะ ที่ไม่ดีต่อร่างกาย และจิตใจ ในสถานการณ์ปัจจุบัน มีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น ในด้านการ ท่องเที่ยวเชิงปราสาทขอม ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน ท้องถิ่น ด้านอาหาร ด้านการแต่งกาย เครื่องประดับ เสื้อผ้าไหมพื้นบ้าน การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ป่าไม้ น้ำตก ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดการผ่อนคลายทาง อารมณ์ จิตใจของผู้เที่ยวเป็นสำคัญ และถือเป็นการเรียนรู้ ศึกษาถึงพื้นที่นั้น ๆ ไปในตัวเพื่อให้เกิด อารมณ์สุนทรีย์ภาพได้ด้วย และจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้ความสนใจมา ท่องเที่ยวอย่างมาก (สุพัตรา วยะละลุน,ยโสธรา ศิริภาพระภากร. 2562)

ดังนั้นการศึกษาประเพณีวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์กูย ในหมู่บ้านอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวกูย บ้านอาลีโฮมสเตย์จึงถือเป็น สิ่งที่น่าศึกษา และให้ความสำคัญ ในฐานะเป็นมรดกของบรรพบุรุษ และ เป็นสถานที่ ที่ยังคงรักษาไว้ซึ่งประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อท้องถิ่นดั้งเดิม และเพื่อรังสรรค์ขึ้นเป็น

ข้อมูลเพื่อการศึกษา และเป็นข้อมูลสารสนเทศที่จัดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ในการสืบค้นข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลในพื้นที่นี้ให้เป็นเอกสาร หลักฐานไว้ สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาต่อไป

เนื้อหา

1. ประวัติความเป็นมา หมู่บ้าน

อาลี บ้านอาลี หมู่ที่ 4 ตำบลสำโรงทาบ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ สันนิษฐานว่าบรรพบุรุษของชาวบ้านอาลีรวมทั้งชาวสำโรงทาบเป็นชาวกูยอพยพมาจากแขวงจำปาสักตอนใต้ของประเทศลาวอพยพข้ามแม่น้ำโขงมาตั้งชุมชนบริเวณแห่งนี้ บ้านอาลีโดยหมู่บ้านอาลีนี้ เป็นหมู่บ้านที่มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ชุมชนชาวไทยภาพที่ 2 หมู่บ้านอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวกูย

กูยได้อนุรักษ์ธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2459 ตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง (ต้นอาลี) ที่เกิดขึ้นใกล้หนองน้ำบ้านอาลี โดยมีชาวบ้านอพยพมาจากบ้านตะเคียนและ บ้านสำโรงทาบ สาเหตุที่อพยพมาเนื่องจากมีโรคระบาดและมีพื้นที่แออัดคับแคบ

ในขณะนั้น โดมีนายอิด สุขคุ้ม เป็นผู้ก่อตั้งคนแรกครวเรือนที่ อพยพในครั้งแรกมีจำนวน 9 ครวเรือน ได้แก่ 1.นายอิด สุขคุ้ม 2 นายยาบุญถา 3.นายมา บุญกล้า 4.นายเกตุ ศรีทธาธรรม 5.นายแจ็ก บุญกล้า 6. นายลี บุญกล้า 7.นายเพชร บุญ

กล้า 8. นาย บุญกล้า 9.นายสิงห์ วิถุนัด ส่วนใหญ่

ภาพที่ 3 ป้ายบอกทางไปยังฐานการเรียนรู้ พุดชาชากูยหรือส่วน ร้อย 95 มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ทอผ้าไหมสวมใส่ด้วยตนเอง ผ้าไหมที่นิยม คือ ผ้าไหมย้อมมะเกลือ ซึ่งมีความคงทนและหาวัสดุได้เองในท้องถิ่นมีความเชื่อเรื่องภูตผี ปีศาจ และมีวัฒนธรรมรำกลมอประจำถิ่น

2. กิจกรรมการท่องเที่ยวบ้านอาลี บ้าน

อาลี ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 4 ตำบลสำโรงทาบ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ อยู่ห่างจากจังหวัดสุรินทร์ ประมาณ 58 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอสำโรงทาบ 4 กิโลเมตร กิจกรรมการท่องเที่ยวที่

สำคัญของบ้านอาลี มีจำนวน 7 ฐานการเรียนรู้ ได้แก่ การเยี่ยมชมบ้านโบราณ ย้อมสีธรรมชาติจากมะเกลือ ฐานการเลี้ยงไหมครบวงจร สัมมาชีพชุมชน ศาล ปู่ตา การแซ่ผ้า พิธีกรรมการรำกล่อม โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 บ้านกวยโบราณ บ้านกวยโบราณมีอายุ 101 ปี เจ้าของบ้านชื่อยาย เจียน บุญพา

ปัจจุบันยังมีผู้อยู่อาศัยจริง ตัวบ้านทำจากใบตะแบง และจะมีการเปลี่ยนใบตะแบงทุก 4 เดือน ลักษณะบ้านดั้งเดิมของชนชาวกวย มีลักษณะใต้ถุนสูง ด้านหน้าเอาไผ่เลี้ยงช้าง ใต้ถุนใช้เป็นที่วางหูก ทอผ้าวางกระดิ่งไหม และวัสดุเครื่องใช้สานด้วยหวายหรือไม้ไผ่ ชาวกวยบางบ้านจะแบ่งส่วนหนึ่งที่ติดตัว

บ้านเป็นยุ้งข้าว บางบ้านสร้างแยกต่างหาก สำหรับ

ภาพที่ 4 บ้านกวยโบราณ

ฐานการเรียนรู้บ้านกวยโบราณนี้ นอกจากจะได้เรียนรู้

วิถีชีวิต การอยู่อาศัยของชาวกวยโบราณแล้วนักท่องเที่ยวจะได้ชมวิธีการทำสร้อยจากवानเปราะหอม ซึ่งเป็นพิธีกรรมชาติที่ชาวกวยเชื่อว่าเป็นว่านเสน่ห์ ชาวกวยเชื่อว่าเป็นว่านโชคลาภ ไว้ในบ้านจะป้องกันภูตผีปีศาจและสิ่งชั่วร้ายได้

2.2 ย้อมสีธรรมชาติจากมะเกลือ ชาวบ้านจะนำผลมะเกลือมาย้อมผ้ากันทุกครัวเรือน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ และเป็นวัฒนธรรมชาวบ้านที่บ้านอาลีอีกอย่างหนึ่งที่ยังมีการสอน และสาธิตขั้นตอนการย้อมผ้าด้วยมะเกลือ จากประวัติเล่าสืบต่อกันมาว่า การย้อมผ้าด้วยมะเกลือมีมาไม่ต่ำกว่า 70 ปี

แล้ว เป็นกิจการซึ่งมีเจ้าของเป็นชาวจีน และจ้างแรงงานในแถบนั้นซึ่งมีทั้งชาวไทยและชาวจีน กิจการย้อมผ้าด้วยมะเกลือ ชาวบ้านเรียกกันว่า ลานมะเกลือ วัตถุดิบที่ใช้ในการย้อมผ้าด้วยมะเกลือ ได้แก่

- 1) มะเกลือ ซึ่งขนส่งทางเรือจากยะลา และอาจะมีที่อื่นด้วย ใช้มะเกลือแก่ (สีเขียวเข้ม) ลูกมะเกลือมีขนาดเท่าลูกมะขามป้อม
- 2) ผ้า เป็นผ้าแพรงปลิ้นขาว

มีลายดอก อาจนำเข้าจากจีน ย้อมทั้งพับ ความกว้างประมาณ 1 หลา ความยาวประมาณ 20 – 30

ภาพที่ 5 การย้อมผ้าด้วยมะเกลือ โดยมีขั้นตอนการย้อม คือ 1) ต้มน้ำมะเกลือด้วยครก กระต๋อง (ครกไม้ซูด) แบบใช้คนเหยียบ 2) ย้อม โดยหมักน้ำที่ได้จากการต้มมะเกลือในถังหมักซึ่งเป็นถังขนาดใหญ่ ร่วมกับเปลือกไม้ซึ่งเป็นชนิดเดียวกับที่ใช้ย้อมอวนผสมเกลือและน้ำ ใช้เวลา 1 วัน จะได้สีดำ ใช้บุงก็หวายตัดกากใหญ่ๆ ขึ้น แช่วัวทั้งพับลงในถังหมัก 1 คืน 3) ซัก ด้วยวิธีใช้ไม้ทุบ โดยกองผ้าไว้บนชั้นบันไดไม้ที่ทำลงในแม่น้ำ เพื่อเอาสิ่งสกปรกออก (กาก) และสีส่วนที่เกินออก จากนั้นยกขึ้นตาก โดยไม่ต้องบิด 4) วิธีตาก ใช้ 2 คนลากปลาย 2 ข้างคลี่ออก มีคนที่ 3 อยู่ตรงกลาง ช่วยคลี่ตรงกลาง ตากกับพื้นที่ที่มีกากมะเกลือโรยไว้กันเปื้อน ต้องกลับผ้าทุกชั่วโมงต้องย้อม 4 – 5 ครั้ง (ทำซ้ำทุกขบวนการตั้งแต่ ย้อม ซัก ตาก) (สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. 2018) ผ้าที่ย้อมจะเป็นสีดำสนิท เพราะผ้า 1 ผืนจะผ่านกระบวนการย้อมถึง 21 ครั้ง ผ้าจะมีกลิ่นหอมสมุนไพร สีไม่ตก ซึ่งเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นที่ไม่เหมือนใคร

2.3 ศาลปู้ตา เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของหมู่บ้าน สร้างไว้ตั้งแต่บรรพบุรุษเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชุมชน ชาวภูย บ้านอาลี ชาวไทยภูยเชื่อว่า ปู้ตา เป็นเทพบริบาล ซึ่งเปรียบเสมือนเทวดา อารักษ์ที่สถิตอยู่บนฟ้า มักนิยมสร้างศาลไว้ทางทิศตะวันตกหมู่บ้าน หันหน้าไปทางทิศตะวันออก โดยเชื่อว่าเทพบริบาลสามารถคุ้มครองรักษา ให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุขได้ ไม่ว่าจะชาวไทยภูยจะพลัดถิ่นไปทิศทางใดก็ตามจะมัก

นิยมสร้างศาลเพื่ออุทิศถวายแต่เทพบริบาล และในเดือน 3 เป็นประจำทุกปี โดยชาวภูยจะร่วมกันจัดพิธี

ภาพที่ 6 ศาลปู้ตา กรรมการแซนอาหะจอย เป็นภาษาถิ่น หมายถึงการเซ่นไหว้เทพบริบาล ตามความเชื่อของชาวไทยภูยเชื่อกันว่า อาหะจอย เป็นผู้มีอำนาจเหนือธรรมชาติ สามารถประทานฝน น้ำ ความอุดมสมบูรณ์ ได้ตามช่วงเวลาแห่งการทำการเกษตร เป็นเทพที่รักษาชนเผ่า เป็นที่พึ่ง และเชื่อว่าเทพบริบาลมีอยู่จริง และปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษจนถึงลูกหลานในทุกวันนี้ เพราะเชื่อกันว่าพิธีกรรมนี้ เป็นการเพื่อสื่อสารกับเทพบริบาลเพื่อการบูชา โดยแบ่งความสำคัญออกเป็น 2 ประเด็น นั่นคือ 1) การเซ่นไหว้เพื่อบูชาผลผลิตทางการเกษตร และ 2)

เช่นไว้เพื่อขอความอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตร และน้ำ นั่นเอง (ยโสธารา ศิริภาพระภากร (Yasotara SiripaPrapagon, PhraPaladwatchara Vachirayano, Karisandh Sengmas, Samroeng intayung, Somkid Sukjit. 2018).

2.4 ศูนย์ทอผ้าไหมครบวงจร

กิจกรรมการเรียนรู้ ศูนย์ทอผ้าไหมครบวงจรนี้จะสาธิตวิธีการเลี้ยงไหม ได้แก่ 1) การเลี้ยงไหม โดยเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์มาเลี้ยงจนได้เส้นใยจากไหม ซึ่งเป็นที่ห่อหุ้มรังไหมเพื่อนำเส้นใยเหล่านี้มาทอเป็นผืนผ้า 2) การสาวไหม ชาวบ้านจะสาธิตวิธีการต้มรังไหมแล้วใช้ไม้สาวหลอกให้เป็นเส้นขึ้นมาแล้วนำมาใส่รูแล้วนำมาพันในตะกร้อเอาไว้พันหลายๆ รอบให้เส้นมันกลม

ภาพที่ 6 การเลี้ยงไหม

แล้วก็ดึง สาวไปเรื่อย ๆ จนเส้นไหมที่หุ้มตัวดักแต่ออกไปจนหมด ส่วนตัวดักแต่นั้นชาวบ้านจะนำไปรับประทาน โดยปรุงเป็นอาหารต่อไป

2.5 สัมมาชีพชุมชน เป็นการเรียนรู้วิถีชีวิตการทอผ้าไหมของชาวกูย ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะทอผ้าไหมยาวขนาด 10 - 20 เมตร ชาวกูยมีธรรมเนียมว่า จะต้องดูแลการแต่งกายของแม่ที่สูงอายุให้ดี ให้แม่ทอผ้าไหมเป็นต้น จึงจะถือว่าดูแลดี ในปัจจุบันการทอผ้าไหมหรือผ้าหรือผ้าฝ้ายเริ่มลดน้อยลงการทอผ้าของชาวกูยแบ่งออกเป็น การทอผ้าถุง ผ้าสบหรือผ้าเปียง , ผ้าหัวขึ้นและตีนขึ้นผ้าถุง สตรีมักนิยมทอหมี่คั่นเป็นแนวทางตั้ง ใช้ไหมควยยืนพื้นสีน้ำตาลลอมดำ มีหัวขึ้นที่ยืนพื้นสีแดงลายขีด ตีนขึ้นพื้นดำขนาด 2-3 นิ้ว มีริ้วสีขาวเหลืองแดง ผ้าถุงแบ่งออกเป็นสีชนิดคือ กระจิกน้อย คล้ายผ้าทางกระรอกหรือผ้ากระเนียวของชาวไทยเขมร มีลักษณะจุกอกเหลืออบมัน เป็นผ้าสำหรับผู้ชายถุงในพิธีการสำคัญต่างๆลักษณะการนุ่งพับจับจีบด้านหน้า เหมือนการนุ่ง

ภาพที่ 7 การทอผ้า โสร่งของกลุ่มชาวไทยเขมร นอกจากนี้ยังใช้ในการคลุมศพคนตาย ด้วยโสร่ง เป็นผ้าตารางสี่เหลี่ยมใหญ่มีหลายสี ในการทอจะนำเส้นไหมมาควบกันสองเส้น เพื่อให้เกิดความมันและหนา มีลักษณะการทอเหมือนผ้าโสร่งของชาวลาวหรือไทยเขมร

2.6 การแขวผ้า การแขวผ้า

หมายถึง การเย็บผ้าให้ติดกันด้วยมือซึ่งสมัยโบราณยังไม่มีจักรเย็บผ้าและเครื่องมือในการตัดเย็บเสื้อผ้าชาวภูษสมัยโบราณจะเอามือตัดผ้าเป็นชิ้นเพื่อนำมาทำเป็นเสื้อสวมใส่เย็บผ้าให้ติดกันด้วยมือ คิดค้นวิธีเย็บแบบต่างๆให้เกิดลวดลาย

สวยงามเรียกว่าการแขวผ้าโดยจะแขวเป็นลวดลายต่าง ๆ คิดชื่อลายจากวิถีการดำเนินชีวิตของชาวภูษ เช่น ลายขามแดง ลายตัวตะขาบ ลายดอกพิกุล ลายดาว

ภาพที่ 8 การแขวผ้าบนกระเป๋

กระจาย เป็นต้น ที่มา การแขวจะใช้ด้ายไหมที่คนในชุมชน เลี้ยงเองเริ่มจากการเลี้ยงไหม สาวไหม แล้วนำมาย้อมสีต่าง ๆ จากธรรมชาติ แล้วนำด้ายไหมมาควั่นให้เป็นเกลียวเพื่อจะได้ด้ายแขวที่มีลวดลาย นำด้ายที่ควั่นแล้วมาแขวตกแต่งเสื้อผ้าเช่น ตกแต่งรอบคอเสื้อ รอยผ่าข้าง ชายเสื้อ กลางตัวเสื้อ ทำชายผ้าสบ เป็นต้น ทำให้เสื้อแขวของชาวภูษมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่สวยงามเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษชาวภูษ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ให้ลูกหลานรุ่นหลังได้ศึกษาและเรียนรู้ต่อไป (สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. 2018)

2.7 พิธีกรรมการรำกลมอ “กลมอ” เป็นภาษาภูษ “กล” แปลว่า เล่น คำว่า

“มอ” เป็นคำเฉพาะ กลมอ หมายถึงการเล่น ที่มีมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ชาวภูษได้รับการสืบทอดต่อเนื่องมาจาก รุ่นสู่รุ่น พิธีนี้จัดขึ้นเนื่องในโอกาส 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อเป็นการเคารพครูบาอาจารย์ ปู่ย่า ตายาย ที่เคยเคารพ

เมื่อมาถึงวันสำคัญในรอบปีก็จะดำเนินพิธีกรรมขึ้นปีละ 1 ครั้งในวันอังคารขึ้น 8 ค่ำหรือ 15 ค่ำของเดือนยี่ตรงกับ

ภาพที่ 9 พิธีรำกลมอ

เดือนมกราคมของทุกปี 2) เพื่อแก้บนตามที่บนบานเอาไว้

3) เพื่อรักษาผู้ป่วยซึ่งเป็นการอัญเชิญดวงวิญญาณของบรรพบุรุษมาให้ความช่วยเหลือ นำผ่านล้ามหรือคนทรงเพื่อหาสาเหตุของการเจ็บป่วยและหาทางรักษาตามความเชื่อของพิธีกรรม Yasotara SiripaPrapagon, PhraPaladwatchara Vachirayano, Karisandh Sengmas,Samroeng intayung,Somkid Sukjit. (2018).

2.8 โฮมสเตย์ ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยจากกรมการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้โฮมสเตย์ยังได้มีการบันทึกว่ามีนักท่องเที่ยวเข้าพักมากจนเป็นอันดับที่ 1 ของโฮมสเตย์ไทย ปัจจุบันนี้มีบ้านในโครงการโฮมสเตย์ที่ผ่านการรับรอง จำนวนทั้งสิ้น 14 หลัง ราคาที่พักเริ่มต้นที่ : 100 บาท ค่าบริการบ้านพัก 100 บาท ภาพที่ 10 โฮมสเตย์

/คน/คืน ค่าบริการอาหาร 50 บาท/คน/มื้อ ค่าท่องเที่ยวและกิจกรรม ฐานละ 500 บาท

3. การเข้าถึงข้อมูลประชาสัมพันธ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของบ้านโฮมสเตย์เป็นหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เคยมาท่องเที่ยวแล้วบอกเล่าต่อ ๆ กัน รวมทั้งตัวแทนชุมชนชาวบ้านโฮมสเตย์ได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุม ณ ที่ได้ก็

จะมีมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการท่องเที่ยวด้วย นอกจากนี้ยังมีรายการโทรทัศน์ หลายช่องได้มาทำข่าว และประชาสัมพันธ์บ่อยครั้ง รวมทั้งเฟสบุ๊คบ้านโฮมสเตย์ ดังภาพที่ 11 และจะมีป้ายบอกรายละเอียดกิจกรรมการท่องเที่ยวและเบอร์โทรศัพท์

ติดต่อและแผ่นพับที่แสดงถึง

ภาพที่ 11 เฟสบุ๊คโฮมสเตย์ประชาสัมพันธ์

รายละเอียดคร่าวสำหรับกิจกรรมเฉพาะภาษาไทย ไม่มีคำอธิบาย

ภาษาอังกฤษและป้ายบอกทางที่ติดตามเสาไฟเพื่อบอกทางแต่ไม่มีรายละเอียดบ่งชี้ว่าไป ณ จุดใดดังภาพที่ 12 จึงทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสับสน และหลงทางอยู่บ่อยครั้ง

ภาพที่ 12 รายละเอียดกิจกรรมการท่องเที่ยวและป้ายบอกทาง

4. ซอฟต์แวร์ในการพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวด้วย App Inventor

การพัฒนาแอปพลิเคชันด้วย App Inventor เป็นเครื่องมือที่ทำให้สามารถพัฒนาแอปพลิเคชันบนมือถือแอนดรอยด์ (Android Phone) ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นนักพัฒนาโปรแกรมก็สามารถสร้างแอปพลิเคชันได้ คุณสมบัติ Android Dev Tool เป็นแบบ Visually Design คือทำให้สามารถพัฒนาแอปพลิเคชันบนแอนดรอยด์ได้โดยไม่ต้อง Coding นั้นเอง หลักการของ Google App Inventor คือจะมาพร้อมกับเครื่องมือพัฒนาแอปพลิเคชันด้วยวิธี

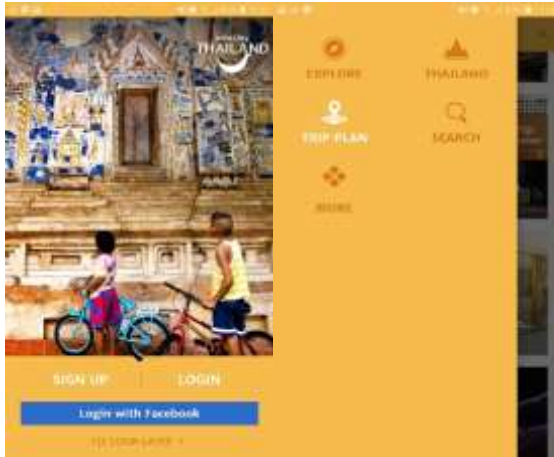

ภาพประกอบที่ 11 MIT APP Inventor
ที่มา (GEEK DAD, 2019)

เชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ หรือ blocks ของการทำงานเข้าด้วยกัน ผู้ใช้เพียงคลิกเลือกส่วนการทำงานที่ต้องการ Amazing Thailand และกำหนดขอบเขตของการทำงานเท่านั้นโดยสามารถสร้างแอปพลิเคชันได้ด้วยการกรอกและคลิกเลือกรายการและข้อมูลต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปแบบของฟอร์ม (Form) ส่วนการพัฒนาแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์พกพาโดยใช้ Android Development Tools ซึ่งเป็นปลั๊กอินสำหรับพัฒนาแอปพลิเคชันบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ของ Eclipse ร่วมกับ Android Virtual Device (AVD) ซึ่งเปรียบเสมือนอุปกรณ์พกพาจำลองแต่ละรุ่นที่ต้องพัฒนาหรือใช้การเชื่อมต่อกับอุปกรณ์จริงได้ (Android Developers, 2019) ในการตรวจสอบเส้นทางอุปกรณ์พกพาเรียกว่าระบบนำทาง (Navigator) ใช้บริการแผนที่ผ่าน Google Map Android API v2 ดังภาพที่ 11 การพัฒนาแอปพลิเคชันในปัจจุบัน สอนใหญ่ นำแบบจำลองกระบวนการซอฟต์แวร์ (Software Process Model) เข้ามาช่วยเพื่อควบคุมให้ได้ซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ทำได้ตามระยะเวลาที่กำหนดแบบจำลอง (Rational Unified Process) ถือเป็นแบบจำลองที่ดีในการพัฒนาซอฟต์แวร์เป็นแนวทางในการทำให้ทุก ๆ ขั้นตอนสมบูรณ์มาก ที่สุดด้วยการทำซ้ำ ๆ จนกระทั่งขั้นตอนเสร็จสมบูรณ์ (สุพัตรา วยะละสุน, ยโสธรา ศิริภาพระภากร. 2562)

ตัวอย่างแอปพลิเคชันการท่องเที่ยว Amazing Thailand เป็นแอปพลิเคชันที่ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวที่มีรายละเอียดภาษาอังกฤษมีรูปแบบที่เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สามารถสืบค้นข้อมูลการท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบ ดังภาพที่ 12 และสามารถวางแผนการท่องเที่ยวในระยะเวลาที่

ต้องการ ดังภาพที่ 13 และการสืบค้นเทศกาลท่องเที่ยวหรือสถานที่ใกล้เคียงหรือการช่วยเหลือในการสื่อสารภาษาไทย ดังภาพที่ 14

ภาพที่ 12 แอปพลิเคชัน Amazing Thailand
ที่มา (Tourism Authority of Thailand. 2019)

ภาพที่ 13 ระบบช่วยให้ข้อมูลวางแผนท่องเที่ยว
ที่มา (Tourism Authority of Thailand. 2019)

และของฝาก และช่วยให้ นักท่องเที่ยวสามารถ

ภาพที่ 14 ข้อมูลอื่น ๆ และระบบพูดภาษาไทย
ที่มา (Tourism Authority of Thailand. 2019)

จากตัวอย่างแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวดังกล่าว
นี้ ถือเป็นตัวอย่างหนึ่งที่สามารถนำมาปรับประยุกต์
เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยว หมู่บ้าน
อนุรักษ์วัฒนธรรมชาวกูย บ้านอาลีโฮมสเตย์ ได้
เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการแสดงผลข้อมูลที่รองรับ
ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จะช่วยให้นักท่องเที่ยว
ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศสามารถทราบถึง
วิธีการเดินทาง รายละเอียดการท่องเที่ยว
เชิงวัฒนธรรม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม อาหาร

วางแผนการท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้องซึ่งจะส่งผล
ให้ช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการ
เดินทางต่อไป

สรุป

การศึกษาประเพณีวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์กูย ด้วยแอปพลิเคชันสำหรับการท่องเที่ยว

กรณีศึกษาหมู่บ้านอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวกูย บ้านอาลีโฮมสเตย์ เป็นการศึกษาชั้นปฐมภูมิเชิงสำรวจใน บ้านลี ตำบลลำโรงทาบ อำเภอลำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นพื้นที่หนึ่ง ที่นำศึกษา สำรวจ และ รวบรวมข้อมูลเพื่อเผยแพร่ไปยังบุคคลที่สนใจ รวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ ดังนั้น การศึกษาเชิงสำรวจพื้นที่ครั้งนี้ถือว่ามีเป้าหมายเพื่อรวบรวม ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ทราบถึง กิจกรรมการท่องเที่ยว ที่สะท้อนถึงวิถีชีวิต ภูมิปัญญา สัมมาชีพ การแต่งกาย อาหาร การแสดงประจํา ถิ่น และที่อยู่อาศัยซึ่งสะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ในปัจจุบันแอปพลิเคชันบน โทรศัพท์ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต หรืออุปกรณ์เคลื่อนที่ มีการพัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของ ผู้ใช้งานมากมาย ทั้งในด้านการศึกษา การสื่อสารหรือแม้แต่ด้านความบันเทิง ดังนั้นหากมีการประยุกต์ ใช้แอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแล้วจะมีช่องทางในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่ต้องการ เดินทางมาท่องเที่ยวที่เกิดจากการบริหารจัดการด้วยชุมชนเอง โดยสามารถตรวจสอบข้อมูล วิดีโอ สถานที่ท่องเที่ยวก่อนตัดสินใจเลือกกรายการท่องเที่ยว สถานที่และเส้นทางที่สั้นที่สุดก่อนการเดินทาง ช่วยลดค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการเดินทางได้ ทำให้เดินทางไปยังจุดหมายปลายทางได้อย่าง ถูกต้อง

บรรณานุกรม

- สุพัตรา วยะละลุน, ยโสธรา ศิริภาประภากร. (2562). การศึกษาประเพณีวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ ไทย ไชน่าทาวน์ กูย ลาว ขะแมร์ ด้วยแอปพลิเคชันสำหรับการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ตลาดสี่ชนเผ่า ตำบลลำโรงทาบ อำเภอลำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์. การประชุมขนาดใหญ่ วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10 12-13 กรกฎาคม 2562 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. (2018). หมู่บ้านวัฒนธรรมชาวกูย บ้านอาลี. สืบค้นจาก <https://www.ldm.in.th/cases/6206>
- Android Developers. (2019). Android studio. Retired from https://developer.android.com/studio/?utm_source=weibolife.
- GEEK DAD. (2019). Build Your Own Android Apps With MIT App Inventor. Retired from <https://geekdad.com/2015/02/mit-app-inventor/>
- Kebomix Blog. (2010). Android System Architecture. Retired from <https://kebomix.wordpress.com/2010/08/17/android-system-architecture/>
- Tourism Authority of Thailand. (2019). **Amazing Thailand**. Retired from www.tourismthailand.org.
- Yasotara SiripaPrapagon, PhraPaladwatchara Vachirayano, Karisandh Sengmas, Samroeng intayung,Somkid Sukjit. (2018). Dimensions of Thai Kui Ethnic

Group's Social Lives : A Case Study of Takien Village, Samrong Tab District,
Surin, Thailand . 2018 亞洲大學外國語文學系國際學術研討會投稿資料表
International Conference on Migration, Cultural Identity, Language and
Communication, Department of Foreign Languages and Literature, Asia
University, Taiwan, 6 June 2018,

สัมภาษณ์

กณิกา . เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสำโรงทาบ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2562

มवलชัย แก้วคำ. เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสำโรงทาบ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2562

ประธานกลุ่มสตรี. สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2562

สระพรั่ง วิภูนต์ ประธานชุมชน สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2562